

Κυπριακή Δημοκρατία
Υπουργείο Υγείας

Υλικά και αντικείμενα σε επαφή με τρόφιμα (Υ.Α.Ε.Τ) “Όσα πρέπει να γνωρίζουμε”

Γενικό Χημείο του Κράτους

**Εργαστήριο Υλικών και Αντικειμένων σε Επαφή
με Τρόφιμα και Παιδικών Παιχνιδιών**

Γενικό Χημείο του Κράτους (ΓΧΚ)

Υπουργείο Υγείας 2024

Ιστοσελίδα: www.moh.gov.cy/sgl

ΥΛΙΚΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΣΕ ΕΠΑΦΗ ΜΕ ΤΡΟΦΙΜΑ (Υ.Α.Ε.Τ)

Στην κατηγορία των Υ.Α.Ε.Τ. ανήκει ένα σύνολο προϊόντων τα οποία χρησιμοποιούνται κατά την παραγωγή, την επεξεργασία, τη μεταφορά, την φύλαξη και την συσκευασία τροφίμων και ποτών, όπως:

επιτραπέζια και μαγειρικά σκεύη (πιάτα, ποτήρια, μαχαιροπίρουνα, κατσαρόλες, τηγάνια κ.α.)

αντικείμενα αποθήκευσης και μεταφοράς (δοχεία, μπουκάλια, σακούλες, αλουμινόχαρτα, διαφανείς μεμβράνες κ.α.)

είδη παιδικής διατροφής/φροντίδας (μπιμπερό, πιπίλες κ.α.)

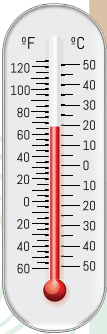
Παράγονται από υλικά, όπως το γυαλί, πλαστικό, μέταλλα και κράματα τους, κεραμικό, χαρτί/χαρτόνι, σιλικόνη και ελέγχονται για την ασφάλεια τους σε διάφορα στάδια, από την παραγωγή έως και τη διάθεση τους στον καταναλωτή.

Γιατί ελέγχονται τα Υ.Α.Ε.Τ.;

Βασική απαίτηση της νομοθεσίας είναι τα Υ.Α.Ε.Τ να είναι αδρανή. Να μην επιδρούν αρνητικά στα τρόφιμα, να μην τα επιβαρύνουν με ουσίες που μεταφέρονται από αυτά, να μην προκαλούν αλλοίωση στη σύσταση και στα οργανοληπτικά χαρακτηριστικά τους και το βασικότερο να μην είναι επιβλαβή για την ανθρώπινη υγεία.

Τα προϊόντα αυτά ελέγχονται κατά την παραγωγή τους για την καταλληλότητα τους ως προς τη χρήση για την οποία προορίζονται δηλαδή:

α) τα τρόφιμα με τα οποία έρχονται σε επαφή (υγρά ή στερεά, ζεστά/κρύα, υδατικά, λιπαρά, όξινα κλπ)

β) τις συνθήκες χρήσης όπως θερμοκρασία και χρόνο επαφής με τα τρόφιμα

Σημασία έχει επίσης, εάν πρόκειται για αντικείμενα μίας ή πολλαπλών χρήσεων.

Ένα προϊόν Υ.Α.Ε.Τ. είναι κατάλληλο μόνο για την χρήση για την οποία προορίζεται και για τις προβλεπόμενες συνθήκες.

Πέραν από τον επίσημο έλεγχο των Αρμόδιων Αρχών ως προς τη συμμόρφωση τους με τη νομοθεσία, απαραίτητη προϋπόθεση για τη διασφάλιση της δημόσιας υγείας είναι και η ορθή χρήση τους από τους καταναλωτές.

Είναι σημαντικό οι καταναλωτές να γνωρίζουν από τη σήμανση την προβλεπόμενη χρήση ενός προϊόντος Υ.Α.Ε.Τ., ώστε να είναι σε θέση να το χρησιμοποιήσουν ορθά και με ασφάλεια.

Τι πρέπει να **προσέχει** ο καταναλωτής όταν αγοράζει υλικά ή αντικείμενα που πρόκειται να έρθουν σε επαφή με τρόφιμα;

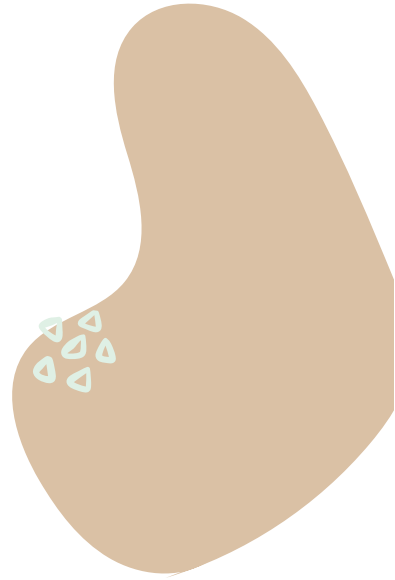
Θα πρέπει να ελέγχει την ύπαρξη ή μη των ακόλουθων πληροφοριών:

1. Σήμανση καταλληλότητας για επαφή με τρόφιμα

Η καταλληλότητα ενός αντικειμένου επισημαίνεται με έναν από τους ακόλουθους τρόπους:

- τη φράση «για επαφή με τρόφιμα»
- την ειδική ένδειξη σχετικά με τη χρήση τους, όπως «μηχανή του καφέ», «φιάλη κρασιού», «κουτάλι σούπας»
- το παρακάτω σύμβολο

Σημειώνεται ότι οι **παραπάνω ενδείξεις μπορεί να παραληφθούν** στις περιπτώσεις που το σχήμα του αντικειμένου παραπέμπει για χρήση σε επαφή με τρόφιμα, όπως π.χ. φλυντζάνι, ποτήρι, μαχαίρι, πιρούνι κ.α..

Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δίνεται στις περιπτώσεις όπου **το σχήμα** των αντικειμένων **παραπέμπει σε Υ.Α.Ε.Τ., ενώ δεν είναι κατάλληλα για επαφή με τρόφιμα** π.χ. είδη λαϊκής τέχνης, τα οποία πωλούνται σε τουριστικά καταστήματα ως αναμνηστικά/ διακοσμητικά είδη (ποτήρια, πιάτα κ.τ.λ.), αντίκες και εποχιακά είδη όπως πιατέλες και πιάτα που αποτελούν βάσεις για κεριά. Σε αυτά πρέπει να υπάρχει σήμανση ότι «δεν είναι κατάλληλα για επαφή με τρόφιμα» ούτως ώστε να μην παραπλανάται ο καταναλωτής.

2. Οδηγίες χρήσης (όπου απαιτείται).

Σε ορισμένες περιπτώσεις θα πρέπει να αναγράφονται ειδικές οδηγίες οι οποίες πρέπει να τηρούνται για την ασφαλή και ορθή χρήση τους, όπως οδηγίες σχετικές με:

- το εύρος των επιτρεπόμενων θερμοκρασιών χρήσης
- τα είδη τροφίμων για τα οποία είναι κατάλληλα για επαφή, ή άλλες οδηγίες (π.χ. περιορισμούς χρήσης, όπως αποφυγή επαφής με όξινα ή λιπαρά τρόφιμα κ.λπ.)
- τον τρόπο καθαρισμού τους π.χ. «κατάλληλο για πλύσιμο στο πλυντήριο πιάτων»
- το εάν απαιτείται πλύσιμο τους πριν την πρώτη χρήση καθώς και οδηγίες πλυσίματος
- τη συμβατότητα τους ή όχι με φούρνο μικροκυμάτων ή συμβατικό φούρνο

3. Όνομα ή εμπορική επωνυμία του υλικού/αντικειμένου

4. Διεύθυνση κατασκευαστή, μεταποιητή ή πωλητή ο οποίος είναι υπεύθυνος για τη διάθεσή τους στο εμπόριο.

5. Επισήμανση ή ταυτοποίηση που εξασφαλίζει την ιχνηλασιμότητα του υλικού ή αντικειμένου όπως «barcode», ημερομηνία παραγωγής, αριθμός παρτίδας κ.τ.λ.

7 1234 03782143 3482

Ο καταναλωτής θα πρέπει να αναζητά τις **παραπάνω πληροφορίες** είτε **πάνω στα ίδια τα Υ.Α.Ε.Τ.** είτε **στη συσκευασία τους**, ή ακόμα **σε επιγραφή** τοποθετημένη **στο ράφι κοντά στα αντικείμενα** προς πώληση ώστε να είναι ορατή στους καταναλωτές.

Τι πρέπει να αποφεύγει ο καταναλωτής όσον αφορά στη χρήση των Υ.Α.Ε.Τ.;

1. Την επαναχρησιμοποίηση προϊόντων μίας χρήσης:

Πρόκειται για μη προβλεπόμενη χρήση και ως εκ τούτου λανθασμένη και δυνητικά επιβλαβή.

Για παράδειγμα:

- **Συσκευασίες τροφίμων** όπως πλαστικά μπουκάλια νερού/γάλακτος, δοχεία παγωτού/γιαουρτιού, ταψιά γλυκών μίας χρήσης **δεν θα πρέπει να επαναχρησιμοποιούνται** από τους καταναλωτές για την αποθήκευση τροφίμων ίδιου ή και διαφορετικού τύπου.
- **Αντικείμενα μίας χρήσης** όπως προϊόντα τα οποία χρησιμοποιούνται σε εκδηλώσεις/πάρτι (πλαστικά ποτήρια, μαχαίροπίρουνα, πιάτα κ.α.) **θα πρέπει να απορρίπτονται μετά τη χρήση** τους και να μην χρησιμοποιούνται ξανά.

2. Τη χρήση Υ.Α.Ε.Τ ενώ αυτά παρουσιάζουν εμφανείς αλλοιώσεις στην επιφάνειά τους:

Όταν υπάρχουν εμφανείς αλλοιώσεις, όπως για παράδειγμα αλλαγή χρώματος, γδαρσίματα, ρωγμές ή αποκολλήσεις επιφανειακού υλικού θα πρέπει να απορρίπτονται, καθώς αυτές οι αλλοιώσεις αποτελούν εστίες από τις οποίες πιθανόν να μεταφέρονται ουσίες στα τρόφιμα από το υλικό κατασκευής, ακόμα και μικρόβια.

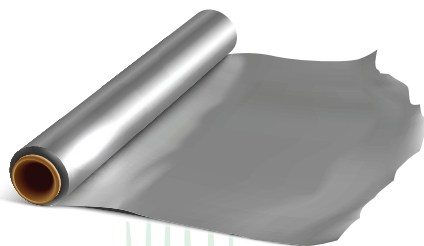
3. Την μη προβλεπόμενη χρήση:

Σε περίπτωση που στη συσκευασία των Υ.Α.Ε.Τ υπάρχει σήμανση ότι «το προϊόν δεν πρέπει να έρχεται σε επαφή με συγκεκριμένο είδος ή κατηγορία τροφίμων», αυτό θα πρέπει να τηρείται.

Για παράδειγμα:

- **ταψιά αλουμινίου και αλουμινόχαρτο** δεν θα πρέπει να έρχονται σε επαφή με όξινα/αλμυρά τρόφιμα (λεμόνι, ξύδι, ντομάτα).
- **Πλαστικές διαφανείς μεμβράνες** δεν θα πρέπει να χρησιμοποιούνται για λιπαρά τρόφιμα (βούτυρο, λιπαρά τυριά κ.α.) στην περίπτωση που υπάρχει σήμανση ότι είναι ακατάλληλες για αυτά.

Επίσης τα Υ.Α.Ε.Τ δεν θα πρέπει να χρησιμοποιούνται σε θερμοκρασίες εκτός του εύρους το οποίο αναγράφεται στη σήμανση και να αποφεύγεται η παρατεταμένη επαφή με τρόφιμα πέραν αυτής που συστήνεται.

Νομοθετικό Πλαίσιο

Ο έλεγχος των Υ.Α.Ε.Τ γίνεται βάσει των:

- ▶ Περί Τροφίμων (Έλεγχος και Πώληση) Νόμων του 1996(Ν.54(1)/96) και τροποποιήσεων τους, οι οποίοι περιλαμβάνουν τους Κανονισμούς περί Υλικών και Αντικειμένων για Επαφή με Τρόφιμα.
- ▶ Κανονισμός (ΕΚ) 1935/2004 σχετικά με τα υλικά και αντικείμενα που προορίζονται να έρθουν σε επαφή με τρόφιμα-Κανονισμός Πλαίσιο για όλα τα Υ.Α.Ε.Τ.
- ▶ Κανονισμός (ΕΚ) 2023/06 σχετικά με την ορθή πρακτική παραγωγής υλικών και αντικειμένων που προορίζονται να έλθουν σε επαφή με τρόφιμα.
- ▶ Κανονισμούς, Οδηγίες κ.α. για συγκεκριμένες κατηγορίες Υ.Α.Ε.Τ όπως:
 - Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 10/2011 για τα πλαστικά υλικά και αντικείμενα που προορίζονται να έρθουν σε επαφή με τρόφιμα
 - Οδηγία 84/500/ΕΟΚ για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών όσον αφορά τα κεραμικά αντικείμενα που προορίζονται να έλθουν σε επαφή με τα τρόφιμα
- ▶ Κανονισμούς, Οδηγίες κ.α. για συγκεκριμένες ουσίες ή ομάδες ουσιών που χρησιμοποιούνται στην κατασκευή Υ.Α.Ε.Τ ή απελευθερώνονται από αυτά όπως:
 - Οδηγία 93/11/ΕΟΚ σχετικά με την ελευθέρωση Ν-νιτροζαμινών και Ν-νιτροζώσιμων ουσιών από τις θηλές θηλάστρων και τα ψευδοθήλαστρα (πιπίλες) από ελαστομερές ή καουτσούκ.

Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφτείτε τις ιστοσελίδες:

https://www.moh.gov.cy/moh/sgl/sgl.nsf/index_gr/index_gr?opendocument

https://www.moh.gov.cy/Moh/mphs/phs.nsf/DMLindex_gr/DMLindex_gr?opendocument

https://food.ec.europa.eu/safety/chemical-safety/food-contact-materials_en

https://food.ec.europa.eu/safety/chemical-safety/food-contact-materials/legislation_en

<https://www.efsa.europa.eu/en/topics/topic/food-contact-materials>

Γ.Τ.Π. 126/2024-500

978-9963-50-677-4

Εκδόθηκε από το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών
Εκτύπωση: Τυπογραφείο Κυπριακής Δημοκρατίας

